59—58

Гөрләтеп бер туй итәрбез,
Кояш чыгар сиңа да.
— Аһ, туганкай, рәхмәт сиңа
Алтын синең бу сүзең.
Ләкин бөтен бәла шунда,
Аның ире —
мин үзем.

9.1943

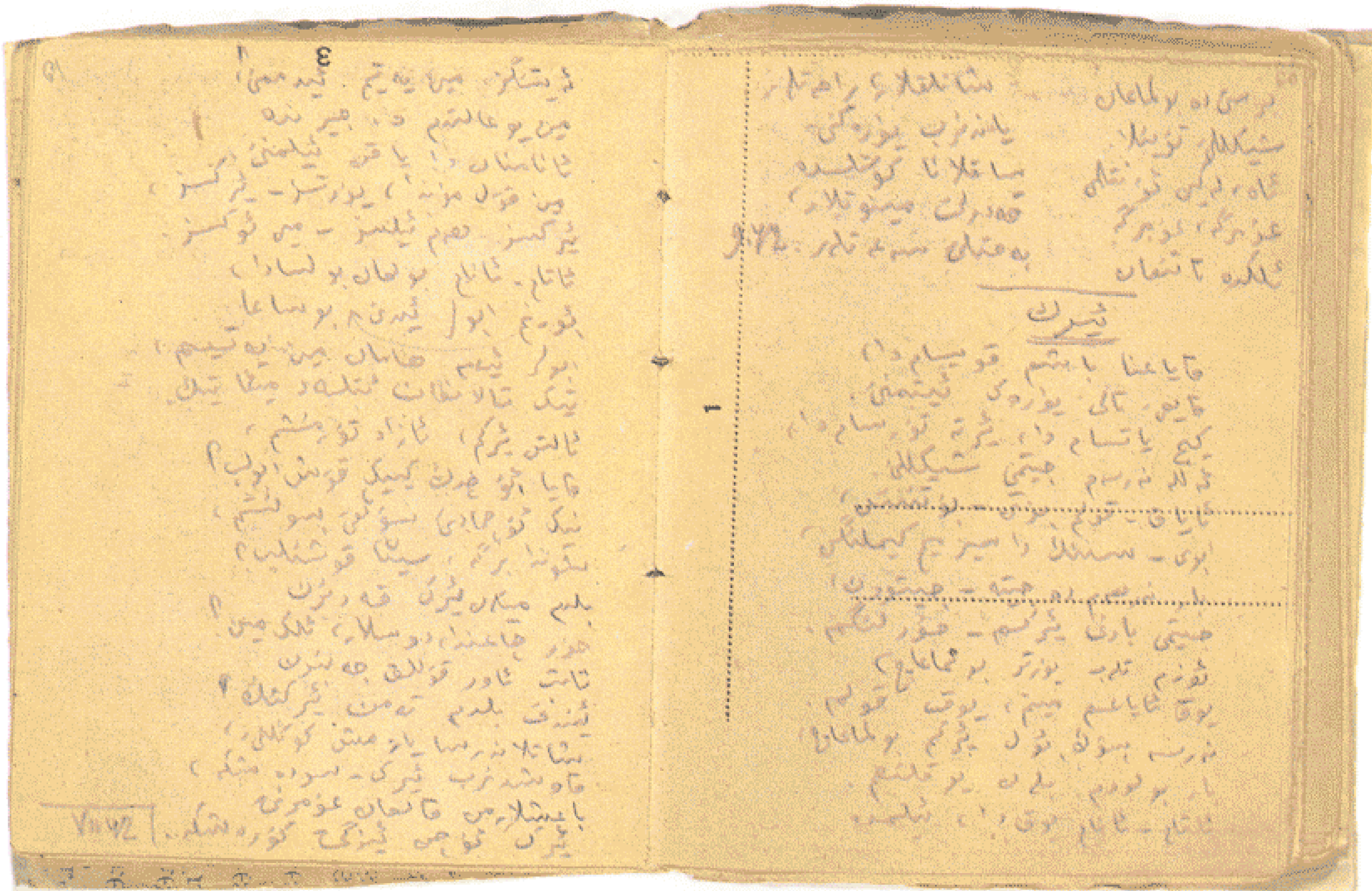
АЕРЫЛУ

Читен дә соң артык һичбер вакыт
Күрешмәсне сизеп аерылу;
Мәхәббәт һәм дуслык җир йөзендә
Булган чакта бөтен байлыгың.
Мәхәббәт һәм дуслык җебе белән
Багланганда керсез күңелләр,
Бер-берсеннән башка бар мәгънәсен
Югалтканда җирдә гомерләр,
Кинәт кенә ачы язмыш җиле
Аера сине якын дусыңнан.
Соңгы тапкыр үбү һәм күз яше,
Чыкмый аннан мәңге исеңнән.
Күпме булды минем якын дуслар, 58—59
Күпме иде сөйгән иптәшем,
Калдым ялгыз саклап яңагымда
Һәркайсының кайнар күз яшен.
Белмим, тагы нинди упкыннарда
Мин чайкалып шулай йөзәрмен.
Тик һәркайчан сулган яңагымда
Соңгы яшен дусның сизәрмен.
Күп татыдым җирдә мин ачысын
Үзәк өзгеч авыр сагышның.
Җылатып һәм кайнар үбештереп
Дустым белән, язмыш, кавыштыр!
Айлар түгел, еллар... авыр хәсрәт
Тавы булып торды йөрәктә.
Бер минутлык күрешү бәхете белән
Инде, язмыш, мине бүләклә!

X.42

* * *

61—60

60—61 *Берсе дә булмаган*
Шикелле тоела.
Аһ, ләкин онтылмый
Гомергә, гомергә
Электә татыган
Шатлыклар, рәхәтләр
Яндырып йөрәкне
Саклана күңелдә
Кадерле минутлар,
Бәхетле сәгатьләр.

9.42.

ИРЕК

Кая гына башым куйсам да,
Кайгы талый йөрәк итемне.
Кич ятсам да, иртә торсам да
Әллә нәрсәм җитми шикелле.
Аяк-кулым бөтен-бөтенен,
Буй-сынның да сизмим кимлеген,
Бар нәрсәм дә җитә җитүен,
Җитми бары иркем-хөрлегем.
Үзем теләп йөртер булмагач,
Юк аягым минем, юк кулым.
Нәрсә соң ул, ирек булмагач,
Бар булуым белән юклыгым.
Атам-анам юкта, илемдә
Әйтегез, мин ятим идемме?
Мин югалттым д. җирендә
Анамнан да якын илемне.
Мин кол монда, йортсыз-ирексез,
Ирексез һәм илсез — мин үксез.
Атам-анам булган булса да
Урным булыр иде бусага.
Булыр идем һаман мин ятим,
Тик таланган этләр миңа тиң.
Алтын иркем, азат тормышым
Кая очтың киек кош булып?
Ник очмады соңгы сулышым
Шунда бергә сиңа кушылып?
Белдем микән ирек кадерен
Хөр чагында, дуслар, элек мин?
Татып авыр коллык җәберен,
Инде белдем тәмен ирекнең!
Шатландырса язмыш күңелне,
Кавыштырып ирек-сердәшкә,
Багышлармын калган гомерне
Ирек өчен изге көрәшкә.

VII.42

Безне көтә сугыш, тик артыннан
Без килгәнне дошман тоймасын.
Җиңү безгә туры юл күрсәтер,
Томан тетелер ал таң нурыннан.
Туган йортны, дускай, без табарбыз
Сөйгәнемнең сагыну җырыннан.

М. Җәлил 43.9.

КЫЗЫЛ РОМАШКА

Иртәнге таң нурыннан
Уянды ромашкалар,
Җылмаеп, хәл сорашып
Күзгә-күз караштылар.
Назлады җил аларны
Тибрәтеп ак чукларын,
Таң сипте өсләренә
Хуш исле саф чыкларын
Чәчәкләр, кәефләнеп
Җай гына селкенделәр.
Һәм кинәт шунда гаҗәп
Бер яңа хәл күрделәр.
Ерак түгел моңаеп
Утыра ромашка кызы,
Тик чуклары ак түгел,
Кан шикелле кып-кызыл.
Ромашкалар бар да ак,
Аерылмый бер-береннән;
Ничек болай бер үзе
Ул кызылдан киенгән?
Әйттеләр: «Син, сеңелкәй,
Ник үзгәрдең? Нишләдең?

5–74

4–75

Нидән кызыл чукларың?
Нидән алсу төсләрең?»
Әйтте кызыл ромашка:
— Төнлә минем янымa
Ятып батыр сугышчы
Атты дошманнарына.
Ул бер үзе сугышты
Унбиш укчыга каршы;
Чигенмәде, тик таңда
Яраланды кулбашы.
Аның батыр ал каны
Тамды минем чукларга.
Минем кызыл күлмәгем
Бик охшады Чулпанга.
Егет китте, мин калдым
Канын саклап чугымда,
Көн дә аны сагынып
Балкыйм мин таң нурында.

М. Җ. 42.7

БЕР КЫЗГА

Кызык кына булды бу очрашу,
Син ерактан, мин дә ерактан.
Ә күптәнге якын танышлар күк,
Кул кысыштык икәү йөрәктән.
Исмемне дә җуңнләп белмисеңдер,
Үзең шундый сөеп карыйсың.
Йөрәгемнең язгы гөлләр төсле
Саф булуын сиздең ахрысы.
Безнең гомер тулы һәр ваклыкка,
Эчпошыргыч ямьсез бушлыкка;

—114

—115 *Сынган күңел наздан мәхрүм булып,*
Сүнәр ялгыз, җирдән йотылыр.
Сөю,
Вәгъдә,
Антлар... Аһ, барсы да
Һич булмаган кебек онтылыр.

43.9

ДУСКА

(А. А.)

Кайгырма, дус, яшьли үләбез, дип,
Без алмадык сатып гомерне.
Үзебезчә яшәп, үзебезчә
Без чиклибез аны түгелме?
Билгеләми гомер озынлыгын
Еллар саны, картлык җитүе
Бәлки менә шушы үлем безгә
Мәңге бетмәс яшәү китерер?
Мин ант иттем җанны кызганмаска,
Саклар өчен халкым, илемне,
Йөзәү булса гомрең, син барсын да
Шушы юлга бирмәс идеңме?
Шатландыра безне көн дә илнең
Бер-бер яңа уңышын ишетү;
Нинди зур көч читтә үз-үзеңне
Халкың белән бергә хис итү.
Мин тиремне саклап исән калсам,
Үлем миннән аша сикерсә,
Шул яшәүме булыр, «Хаин!» диеп
Ил битемә минем төкерсә?!
Юк, теләмим мин бу «исәнлекне»,
Йөрәк минем моңа үчекмәс.
Кешеме мин илем үги иткәч,
Җирдә миңа әчәр су беткәч?!
Юк, кайгырма, дускай, безнең гомер
Ил гомренең тик бер чаткысы

117—

Feldpost

Без сүнсәк тә, безнең кыюлыктан
Арта бары аның яктысы.
Батырлык һәм илгә турылыкны
Шушы үлем белән белдерик.
Безнең яшьлек шушы хисләр белән
Данлы иде, көчле иде бит!!
Чикләнсә дә гомер, яшьлек безнең
Эзсез сүнә, диеп, уйлама!
Әйтсен яшьләр: менә шулай яшәп,
Шулай үлсәң иде дөньяда.

43.10.

Куркып аның ерткыч күзләреннән 116—
Тынып калган тирә-әйләнә.
Җир сыкрыйдыр кебек ул басканга,
Кояш аңа артын әйләнә.
Кешелеккә ямьсез бөкәй булып,
Кулларына тотып камчысын,
Ул утыра менә зиндан саклап,
Коллык, вәхшәт, үлем ялчысы.
Тоткыннарның йөрәк итен чукып
Үтә аның козгын тормышы.
Аңа икмәк — кан һәм күз яшьләре,
Мәхкүмнәрнең соңгы сулышы.

ЖЫРЛАРЫМ

Жырларым, сез шытып йөрәгемдә
Ил кырында чәчәк атыгыз!
Күпме булса сездә көч һәм ялкын,
Шул кадәрле җирдә хаккыгыз!
Сездә минем бөтен тойгыларым,
Сездә минем керсез яшьләрем.
Сез үлсәгез, мин дә онтылырмын,
Яшәсәгез мин дә яшәрмен.
Мин кабыздым җырда ялкын итеп,
Йөрәгем һәм хаклык кушканны.
Җырым белән дусны иркәләдем,
Җырым белән җиңдем дошманны.
Алдый алмас мине түбән ләззәт,
Вак тормышның чуар пәрдәсе
Шигъремдә чынлык, ут һәм сөю
Яшәвемнең бөтен мәгънәсе.
Үлгәндә дә йөрәк туры калыр
Шигъремдәге изге антына
Бар җырымны илгә багышладым,
Гомеремне дә бирәм халкыма
Җырлап үттем данлы көрәш кырын,
Җырлап килдем тормыш язына
Соңгы җырым палач балтасына
Башны томкан килеш языла
Җыр өйрәтте мине хөр яшәргә,
Һәм үләргә кыю ир булып
Гомрем минем моңлы бер җыр иде,
Үлемем дә яңрар җыр булып.

43.26.11 М.Җ.

ЫШАНМА

Сиңа миннән хәбәр китерсәләр,
«Ул егылган арып» дисәләр,
Син ышанма, бәгърем!
Мондый сүзне
Дуслар әйтмәс, якын күрсәләр

5–6

Байрагыма каным белән язган
Антым чакыра алга барырга.
Хаккым бармы минем абынырга,
Хаккым бармы арып калырга?
Синә миннән хәбәр китерсәләр,
«Алмаштырган илен» дисәләр,
Син ышанма, бәгърем!
Мондый сүзне
Дуслар әйтмәс, мине сөйсәләр.
Илдән киттем ил һәм синең өчен,
Автоматым асып аркама.
Илемне һәм сине алмаштыргач,
Җирдә миңа тагын ни кала?
Синә миннән хәбәр китерсәләр,
«Муса инде үлгән» дисәләр,
Син ышанма, бәгърем!
Мондый сүзне
Дуслар әйтмәс, сине сөйсәләр.

Туфрак күмәр тәнне, күмә алмас
Ялкынлы җыр тулы күңелне
«Үлем» диеп әйтеп буламы соң
Җиңеп үлгән мондый үлемне?
20.11.43

* * *

(Кыз теләге)

Күп яучылар килде таң кызына,
Тау иленнән, диңгез артыннан
Киемнәре ефәк һәм атластан,
Көймәләре сары алтыннан.
Кызны котлап җәүһәр муенсалар,
Беләзекләр бүләк иттеләр
Тик барсы да кире җавап алып,
Буш кул белән кайтып киттеләр.
Шагыйрь килде, аның бар бүләге —
Ялкынлы җыр тулы йөрәге

ЕГЕТ КӨЧЕ

Ул кабатлап лачын йөрәгенең
Изге антын сөйгән халкына
Автоматын асты аркасына
Һәм атланды акбүз атына.
Егет үткән юлда сафлар сынды,
Туплар ауды, танклар ватылды.
Кайдан алды егет мондый көчне,
Кайдан алды мондый ялкынны?
Байрак итеп илгә турылыкны,
Утны, суны кичте бу егет
Автоматы түгел, аты түгел,
Анты белән көчле бу егет.

19.11

ИКЕ ЙӨЗЛЕ ДУСКА

Киемем минем кырык ямаулы да,
Күңелем саф аның каравы.
Син купшы, тик тузган йөрәгеңнең
Җитмеш җиде төрле ямавы.

28.11

ЧӘЧӘКЛӘР

Барыгыз болынга, балалар!
Йөгерегез, уйнагыз, көлегез!
Җылмайсын күреп шат аналар,
Җуансын боеккан күңлегез.
Болында күп матур чәчәкләр,
Барсы да татлы хуш исләләр.
Нәркисләр, сөнбелләр һәм мәкләр,
Нәкъ сезнең ирнегез төсләләр.
Җил көйләп тирбәтә аларны,
Иркәли кояшның нурлары.
Алар бит изге, җир ананың
Сөекле кызлары, уллары.
Бу җирдә күп булды сугышлар,
Янгыннар, явымнар, давыллар.
Киселде күп батыр тормышлар,
Янды зур калалар, авыллар.
Ил өчен барды бу зур көрәш,
Давыллы, дарылы елларда

9–10

Сеңде бу туфракка күпме яшь,
Күпме кан тамды бу кырларга.
Шул каннар һәм яшьләр аркылы,
Ил бөек җиңүгә иреште
Яз килде; дулкынлы, ялкынлы
Чәчәккә төренде җир өсте.
Бу гөлләр шытты җир ананың
Яралы йөрәге түрендә.
Ничек ул йөрәкнең янганын
Мин күрәм аның һәр гөлендә
Җыегыз, балалар, сез җирнең
Бу нәфис һәм иркә гөлләрен,
Китрегез данлыклы, хөр илнең
Тәбрикләп шатлыклы көннәрен.
Сезнең дә бәлки бу сугышта
Үлгәндер атагыз, агагыз
Хәтерләп сезне соң сулышта...
Һәм бардыр йөрәктә ярагыз.

Сез назлап үбегез гөлләрне,
Хуш истән күңлегез ачылсын
Җир бирде сезгә шат көннәрне,
Йотып тир, кан һәм яшь тамчысын.
Балалар, сез гөлләр үзегез,
Чыктыгыз калкып җир карныннан.
Һәм чәчәк аттыгыз, үстегез
Атагыз, агагыз канынннан.
Сез безгә шулкадәр кадерле,
Шулкадәр ягымлы, сөйкемле
Ал таңы алдагы дәвернең
Йөзегездә чагладыр шикелле.
Чәчәкләр, үсегез, чәчәкләр,
Дәрт биреп безнең шат күңелгә.
Сезгә бу шатлыклар, рәхәтләр
Бит җиңеп алынган гомергә.

9.11.43

41—42

Бу урманда бәлки партизаннар
Кичке ашка учак яккандыр.
«Бабакай»ның батыр егетләре
Разведкадан йөреп кайткандыр.
Партизан «Т» бәлки, төнге яңа
Кыен эшкә план корадыр.
Аның утырып кылыч кайраганын
Ишеткәндәй була колагым.
Урман, урман, мине синнән аера
Чәнечкеле тимер коймалар.
Аерса да тәнне, коллык сөймәс
Мәгърур күңлем өчен юк алар.
Күңлем оча, урман, буйларыңда,
Сукмагыңны барлый, тикшерә.
Кич ятсам да, иртә уянсам да,
Синең дәшкән тавышың ишетелә.
Урман, урман, мине син чакрасың
Наратларың җилдән тибрәтеп.
Син шаулыйсың, миңа канлы үч һәм
Соңгы көрәш җырын өйрәтеп.
Урман, урман, миңа чиксез авыр
Бу хурлыклы түбән әсирлек!
Әйт син миңа, илдәш дусларымны
Кайсы почмагыңа яшердең?
Урман, урман, мине илт син шунда
Һәм корал бир минем кулыма!
Үләр идем аклап йөрәгемнең
Керсез антын сугыш кырында.

VII.42

КИЧЕР, ИЛЕМ!

Кичер мине, илем, синең бөек
Исмең белән килеп сугышка,
Данлы үлем белән кумәлмәдем
Бу тәнемне соңгы сулышта.
Юк, мин сине тузан бөртегедәй
Сансыз гомрем өчен сатмадым,
Волхов шаһит, изге сугыш антын
Соң чиккәчә керсез сакладым.
Мин куркмадым өстән яңгыр төсле
Яуганда да туплар, ядрәләр,

43—44

Каушамадым кан һәм үлек белән
Тулганда да тирә-әйләнәм.
Алда, артта, уңда һәм сулымда
Киселсә дә юлым, күкрәгем
Яраланып канга төренсә дә,
Көчсезләнеп мин яшь түкмәдем.
Мин алдымда күрдем шыр сөяктән
Котылгысыз үлем шәүләсен.
Кил син миңа, үлем, бары гомрем
Коллык белән төгәлләнмәсен!
Мин түгелме дуска хат язучы,
«Борчылма, дип, тормыш юлдашым,
Соңгы тамчы каным тамса тамсын,
Тик антыма таплар кунмасын!»
Мин түгелме шигырь утым белән
Ант итүче канлы сугышта? —
«Үлемгә, дип, ачы нәфрәт белән
Җылмаермын соңгы сулышта»

«Соң чиктә, дип, синең мәхәббәтең
Җиңеләйтер үлем газабын,
Илемне һәм сине, сөюемне
Каным белән җиргә язармын».
«Тыныч булыр йокы, тормышымны
Бирсәм, диеп, туган ил өчен».
Ышан, илем, шушы ант сугарды
Йөрәгемнең соңгы тибешен!
Язмыш көлде, үлем кагылмыйча
Үтте яннан минем тирәләп.
Нишлим, нишлим, соңгы минутымда
Пистолетым итте хыянәт!
Чаян чага үзен соңгы чиктә,
Бөркет ярдан түбән ташлана.
Мин соң бөркет түгел идеммени,
Баш иярга шуннан башкага!
Ышан, илем, шундый бөркет идем
Мин дә соңгы минут килгәндә,

45—46

Әзер идем, мәгърур, канат җәеп
Ташланырга ярдан түбәнгә.
Нишлим, сугыш дустым-пистолетым
Соңгы сүздән кинәт баш тартты.
Богау салды дошман кулларыма
Һәм хурлыклы юлдан атлатты.
Тоткынлыкта хәзер мин һәр көнне
Көн чыгышын комсыз күзәтәм.
Шигырь булып чыга үч ялкыны
Яраланган лачын йөрәктән.
Көн чыгышы дуслар кулындагы
Байрак булып көн дә кызара.
Белмисез лә, дуслар, тоткын күңел,
Күкрәктәге җәрәхәттән түгел,
Канлы үчтән шулай кыза ла!
Тик бер өмит: кара август төне
Илтер мине шунда җитәклəп.

Өстен килер түбән әсирлеккә,
Үч һәм илгә керсез мәхәббәт.
Тик бер өмит, дуслар, сезнең сафта
Табар соңгы көрәш телəген,
Яраланган, ләкин тар коллыкка
Баш имәгән керсез йөрәгем.

VII.42

СЕРЛЕ ЙОМГАК

Әкияттәге серле йомгак булып
Тәгәрәде тормыш сукмагым.
Озак бардым; ахры көн батканда
Шушы йортка арып туктадым.
Әкияттәге дию патшасыдай
Йорт хуҗасы чыкты каршыма
Балта аскан; бөркет үләксәсен
Бүрек итеп кигән башына.
Әкияттәге төсле тимер капка,
Күз кадәрле тишек капкада.
Дию карап һәркөн шул тишектән

Корбаннарын санап мактана,
Дию өчен көн дә йөз учакта
Кәбаб кыза адәм итеннән;
Шушы йортта икән кара бәхтем,
Мине илдән тартып китергән.
Әх, сез, шомлы әбием әкиятләре,
Кая сезгә җиту чынлыкны!
Сүз җитәрме сөйләп аңлатырга
Бу йорттагы вәхшәт, коллыкны!
Кая гына аяк атласаң да,
Саклый монда дию тозагы
Һәр тыкрыкта үлем күләгәсе,
Һәр ишектә коллык йозагы.
Шундый тәртип монда; акылы барның
Балта белән башын чабалар.
Ишекләре бикле килеш яна
Карт аналар, бала-чагалар.

Дию өчен зифа билен бөккән,
Мәхрүм булып аштан, иректән,
Илләреннән куып китерелгән
Хөрмә кебек кызлар, егетләр.
Йөрәк җылый, таныш яңакларда
Канлы яшь һәм сулган төс күреп.
Күргәннәрем шомлы әкият кебек,
Кичергәнем авыр төш кебек.
Нәүбәт җитәр миңа, тик мин үлгәч
Җырларымны минем кабатлар
Мин юлымда туктап назлап үткән
Гөлҗимешләр, гөлләр, нәратлар.
Әкияттәге серле йомгак булып
Җырым калды сүтелеп юлымда
Сез табарсыз килеп шушы эздән
Мине соңгы йөрәк җырымда.

43.12.12

68. СИЛА ДЖИГИТА

Всем сердцем соколиным, всей душой
Дав клятву верности народу,
Он на плечо повесил автомат,
Сел на коня, готов к походу.

И там, где он прошел, был ворог смят —
Валялись пушки, танки тлели.
Откуда эта сила и огонь
В его как будто слабом теле?

Как знамя, верность родине подняв,
Джигит прошел огонь и воду,
Не автоматом, не конем силен,
А клятвою своей народу.

19 ноября 1943

69. НЕ ВЕРЬ!

Коль обо мне тебе весть принесут,
Скажут: «Устал он, отстал он, упал»,—
Не верь, дорогая! Слово такое
Не скажут друзья, если верят в меня.
Кровью со знамени клятва зовет:
Силу дает мне, движет вперед.
Так вправе ли я устать и отстать,
Так вправе ли я упасть и не встать?
Коль обо мне тебе весть принесут,
Скажут: «Изменник он! Родину предал»,—
Не верь, дорогая! Слово такое
Не скажут друзья, если любят меня.
Я взял автомат и пошел воевать,
В бой за тебя и за родину-мать.
Тебе изменить? И отчизне своей?
Да что же останется в жизни моей?
Коль обо мне тебе весть принесут,
Скажут: «Погиб он. Муса уже мертвый»,—
Не верь, дорогая! Слово такое
Не скажут друзья, если любят тебя.
Холодное тело засыплет земля,—
Песнь огневую засыпать нельзя!
Умри, побеждая, и кто тебя мертвым
Посмеет назвать, если был ты борцом!

20 ноября 1943

70. МОИ ПЕСНИ

Песни, в душе я взрастил ваши всходы,
Ныне в отчизне цветите в тепле.
Сколько дано вам огня и свободы,
Столько дано вам прожить на земле!

Вам я поверил свое вдохновенье,
Жаркие чувства и слез чистоту.
Если умрете — умру я в забвенье,
Будете жить — с вами жизнь обрету.

В песне зажег я огонь, исполняя
Сердца приказ и народа приказ.
Друга лелеяла песня простая.
Песня — врага побеждала не раз.

Низкие радости, мелкое счастье
Я отвергаю, над ними смеюсь.
Песня исполнена правды и страсти —
Тем, для чего я живу и борюсь.

Сердце с последним дыханием жизни
Выполнит твердую клятву свою:
Песни всегда посвящал я отчизне,
Ныне отчизне я жизнь отдаю.

Пел я, весеннюю свежесть почуя,
Пел я, вступая за родину в бой.
Вот и последнюю песню пишу я,
Видя топор палача над собой.

Песня меня научила свободе,
Песня борцом умереть мне велит.
Жизнь моя песней звенела в народе,
Смерть моя песней борьбы прозвучит!

26 ноября 1943

71. ДВУЛИЧНОМУ

Пускай моя одежда в ста заплатах,
Но нет в душе прорех и нет заплат.
А ты, в нарядах щеголя богатых,—
Душа твоя залатана стократ.

28 ноября 1943

72. ИЗБРАННИК

Много к девушке-зорьке спешит женихов
Из заморской чужой стороны,
Все в парче да в атласе, и грузом даров
Их ладьи золотые полны.

Этот — жемчуг принес,
тот — бесценный алмаз.
Кто ж, красавица, суженый твой?
Каждый слышит в ответ непреклонный отказ
И ни с чем уплывает домой.

Муса Җәлил шигырьләре

ЯШЬЛЕК

Яшьлек кызык,
хушлашмады да,
Кул да биреп-нитеп тормады,
Әйләнде дә китте.
Тик мин, юләр,
Нәрсә диптер кулны болгадым.
Әллә аңа,
Гомрем яртысына кадәрле
Юлдаш булган өчен,
Бу кул болгау
Булды микән соңгы сәламем?!
Ул җил төсле җиңел,
җитез генә
сыйпап китте.
Бары аңардан,
Җил күл өстен җиңел күперткәндәй,
Бөдрә сырлар калды маңгайда.

Мин каерылып артка карадым,
Күңел сизде моңсу читенлек.
Яшьлек ерак,
томан эчендә
Күмелеп калган урман шикелле.

Наян яшьлек,
белмим, нәрсәң белән
Якын булдың минем йөрәккә.
Бу юксыну кайдан туды икән,
Нәрсәң өчен икән бигрәк тә?!
Миләш ирене белән иреннәрне
Тибрәндереп, күңел түрендә
Ут кабызган көләч Раузаң белән
Син бик үзме минем күңелгә?!
Әллә юкса...
спорт сөючелек
Бәйләдеме сиңа күңелне?
Оныталмыйммы —
иркен стадионда
Йөгерә-йөгерә футбол тибүне?
Әллә менә...
Шинель кочагында,
Мишень белән күзне кысышып,
Курок тартып кына сөйләшүне
Сагынам микән шулай, эч пошып?!

Белмим... белмим...
Нинди явыз хәтер
Моңсулыкка мине өстери?
Инде миңа чират җиттемени
Моңаерга, яшьлек үтте, дип?!

Юк, пошынма,
бу бит болай гына,
Һәр аерылышу шулай читен ул.
Мин гомремнең кайсы яшендә дә
Сизмәм, дуслар,
җанда читсенү.

Яшьләр белән бер үк сафка безне
Чакырып сукса набат илебез,
Без шулай ук ярсу йөрәк белән
Җитен сакал селкеп килербез.

Юк, шаярма, яшьлек!
Ярсып кабыну
Синдә генә түгел икән ул,
Бу өр-яңа тойгы,
ахры, безнең
Бөтен гомребезгә китәр ул.
Рауза кебек чибәр тагын үсәр,
Ул килер дә миңа иртәләп,
Минем «егетлеккә» сокланыр да
Сакалымны сыйпап иркәләр.

Юк, шаярма, яшьлек!..
Ярсып сөю
Синдә генә түгел икән ул.
Чор тудырган
Яңа тойгыларга
Яшь куя алмый хәзер чикләнү.

Кайнар яшьлек, үттең.
Инде хәзер
Борылып карасам да артыма,
Яшьлек ерак,
зәңгәр диңгез төсле,
Күкселлеккә төренеп ялтырар.

Бүген менә соңгы мәртәбә
Артка борылып кулны болгадым.
Шушы булыр безнең иптәшләрчә:
— Хуш,— дигәндәй,
Күрешеп кул алу.

Бөтен гомрем буе эш өстендә
Ялкын булып ярсып янарга —
Мине кабындырган яшьлегемне
Мин сагынмам инде яңадан.

Көрәшләрдә ярсу егетләрчә
Алга чыгу янып, үчләнеп —
Шушы булыр хәзер йөрәгемдә
Сиңа булган иң зур истәлек.

ЯЗ ҖЫРЫ

Ашкынулы йөрәк җырын җырлап,
Гөрләвекләр акты урамда.
Сагыну моңын сузып, күк юлыннан
Сайрар кошлар кайтты урманга.

Зифа каен яшел яфрак ярды;
Яфраклары шаулый җил белән.
Ул каршылый язны күтәренке
Һәм шатлыклы яңа җыр белән.

Күкне иңләп күксел болыт килде,
Аккорд бирде яшен һавада.
Арфа төсле яңгыр тамчылары
Сузылдылар кырга, далага.

Концерт бирә дәртле, шатлыклы яз,
Аны тыңлый бөдрә тирәкләр,
Гөлчәчәкләр, җирдән баш калкытып,
Һәм яз төсле ярсу йөрәкләр.